

Raport z wykonania Programu Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2013 dla miasta Pruszcza Gdańskiego.

Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013 dla miasta Pruszcza Gdańskiego obejmował następujące cele:

1. Zwiększenie możliwości korzystania z informacji o dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej dla osób, których dotyczy problem narkomanii.
2. Udzielanie informacji osobom zagrożonym uzależnieniami oraz członkom ich rodzin, na temat możliwości podjęcia profilaktycznej terapii.
3. Rozwijanie i wdrażanie działań samopomocowych dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
4. Zapewnienie pomocy socjalnej oraz psychologicznej dla dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zagrożonych, m.in. poprzez działalność profilaktyczną prowadzoną w świetlicach socjoterapeutycznych.
5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w tym:
 - 1) rozpowszechnianie i propagowanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu narkomanii, przeznaczonych dla poszczególnych grup odbiorców;
 - 2) organizowanie szkoleń dla pedagogów oraz innych osób realizujących Program Przeciwdziałania Narkomanii;
 - 3) realizowanie programów profilaktycznych związanych z problemem narkomanii wśród dzieci i młodzieży.
6. Wspomaganie działalności szkół, instytucji i stowarzyszeń służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii, m.in. poprzez współdziałanie z instytucjami rządowymi, samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi.
7. Udzielanie pomocy osobom znajdującym się w stanie kryzysu psychicznego spowodowanego uzależnieniem, m.in. w formie poradnictwa telefonicznego za pośrednictwem tzw. „telefonu zaufania”.

8. Kontynuowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, angażowanie ich w działalność społeczną, sportową i artystyczną, organizowanie konkursów, spotkań, zawodów sportowych, wycieczek, a także innych form aktywizacji w celu promowania zdrowego stylu życia, bez uzależnień.

W ramach powyższych celów realizowano następujące działania wyszczególnione w Programie:

Świetlica Socjoterapeutyczna działała od poniedziałku do piątku w godzinach od 14⁰⁰ do 18⁰⁰ i obejmowała opieką wychowawczą 74 dzieci. Świetlica znajduje się przy ul. Niepodległości 9. W placówce pracowała następująca kadra pedagogiczna: psycholog, 5 terapeutów, 3 opiekunów. Głównym celem zajęć prowadzonych w 2013 roku była przede wszystkim zmiana w sferze hierarchii wartości wychowanków, podniesienie poziomu ich dojrzałości społecznej, emocjonalnej i moralnej. Przesłanką do tak określonego celu było przyjęcie za słuszne stwierdzenia, że do prawidłowego rozwoju człowieka niezbędne jest określenie tego co dopuszczalne i uzasadnione w życiu zbiorowym, a co niedopuszczalne i niedozwolone. Zajęcia obejmowały zagadnienia, które pomóc miały dzieciom w odreagowaniu emocji i napięć powstałych na skutek wzrastania w środowisku urazowym oraz kształtowaniu umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Podczas zajęć poruszane były tematy nurtujące dzieci i młodzież, często trudne, bolesne i wstydlive, a także tematy związane z profilaktyką uzależnień. Równolegle na zajęciach poruszana była tematyka związana z poznawaniem samego siebie, autorefleksją oraz samoakceptacją i wiarą we własne siły. Z założenia i opracowanych planów tematycznych zajęcia miały posłużyć kształtowaniu rozwoju emocjonalnego, uczeniu się zachowań asertywnych i wyrażaniu emocji przy jednoczesnym uwzględnieniu wartości zachowań prospołecznych. Nacisk położony został na aspekty działań wychowawczych związanych z rozwojem własnych talentów i zainteresowań. Ważnym celem realizowanym w świetlicy było także stworzenie klimatu zaufania i bezpieczeństwa w grupie. Praca wychowawcza z dziećmi i młodzieżą uwzględniała ich zainteresowania, potrzeby i oczekiwania. Świetlica oferowała następujące formy pracy z dziećmi:

- ćwiczenia w grupach,
- wykłady,
- pogadanki,
- prace plastyczne,
- zabawy edukacyjne,
- pracę indywidualną,
- filmy edukacyjne,
- zajęcia terapeutyczne.

Wychowankowie świetlicy objęci zostali pomocą w nauce, pomocą w sytuacjach kryzysowych w szkole i w rodzinie. Pracownicy świetlicy nawiązywali współpracę z rodziną, przeprowadzali rozmowy indywidualne z opiekunami wychowanków, a także udzielali porad wychowawczych i psychologicznych. Przy realizacji zajęć współpracowano ze szkołami, do których uczęszczają dzieci ze świetlicy, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Domem Dziennego Pobytu działającym przy MOPS, pracownikami socjalnymi Ośrodka. Zajęcia profilaktyczno - terapeutyczne prowadzone w świetlicy przez wychowawców pomogły wychowankom:

- rozwijać samodzielność,
- niwelować niepożądane zachowania,
- odkrywać i wzmacniać swoje mocne strony,
- budować postawę asertywną, twórczego myślenia oraz wyrażania własnych poglądów,
- kształtować umiejętności określania i nazywania własnych uczuć,
- redukować lęk i agresję,
- nauczyć się określonych umiejętności: komunikacji i negocjacji,
- rozwijać poczucie odpowiedzialności za własne zachowanie,
- rozwijać umiejętności samodzielnego organizowania korzystnych i sprzyjających zdrowiu form spędzania czasu wolnego.

Wyżej wymienione cele profilaktyczno-terapeutyczne wychowawcy realizowali na podstawie opracowanych przez siebie programów autorskich: „Trening twórczości”, „Moje życie”, „Z zabawą przez życie”, „Poznaję siebie”, „Ja w grupie”, „Odnaleźć siebie”, „Wierzę w siebie”, „Poznać samego siebie”, „Ja = mój najlepszy przyjaciel”, „Jestem, mogę, potrafię”.

Odbyły się także następujące spotkania kulturalno-rozrywkowe i rekreacyjno-wypoczynkowe:

- Dzień Babci i Dzień Dziadka – wychowankowie wspólnie przygotowali laurkę okazjonalną, zajęcia tematyczne: „Rola dziadków w wychowaniu wnuków oraz wartości wynikające z utrzymania więzów międzypokoleniowych”;
- 25 stycznia 2013 r. odbył się karnawałowy bal przebierańców, a także zabawa taneczna połączona z konkursami;
- Ferie zimowe trwały od 11.02 do 22.02.2013 r. i obejmowały:
 - spotkanie z funkcjonariuszem Straży Miejskiej – pogadanka na temat „Bezpieczeństwa podczas ferii zimowych”,
 - lekcje kultury kaszubskiej i kulig w Chmielnie,
 - zapoznanie się z historią wyrobu cukierków oraz własnoręczne przygotowanie słodczy w Fabryce Cukierków „Ciuciu” w Gdańsku,
 - zwiedzanie Muzeum Miodu w Skowarczu – własnoręczne wykonanie świeczek z wosku, poczęstunek,
 - zajęcia edukacyjne w Centrum Hewelianum w Gdańsku – samodzielne

eksperymentowanie,

- zajęcia relaksacyjno – kompensacyjne na basenie,
 - turniej tenisa stołowego i warcaby,
 - konkurs plastyczny „Sporty zimowe”,
 - zajęcia kulinarne „Sandwiche”, „Jadalne zwierzaki”, „Sałatka owocowa i warzywna”,
 - quiz z wiadomości zdobytych w czasie ferii,
 - zajęcia terapeutyczne – „Zdrowy styl życia” – zaburzenia odżywiania”, „Sekty”, „Substancje psychoaktywne”, „Wpływ alkoholu na rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży”,
 - uroczyste zakończenie ferii;
- zorganizowanie Dnia Kobiet w marcu – własnoręcznie wykonane przez chłopców upominki dla dziewcząt, prelekcja prowadzona przez wychowawców i psychologa na temat roli kobiet w społeczeństwie i rodzinie, propagowanie postaw szacunku wobec kobiet, wspólne przywitanie pierwszego dnia wiosny, topienie uprzednio przygotowanej Marzanny;
 - uroczyste śniadanie wielkanocne w marcu „Zajączek” – upominki, konkursy, zabawy;
 - obchody Międzynarodowego Dnia Książki w kwietniu;
 - prelekcja na temat korzyści wynikających z prowadzenia zdrowego stylu życia w Dniu Służby Zdrowia w kwietniu;
 - podczas Międzynarodowego Dnia Ziemi sprzątanie terenu zieleni przynależącego do Ośrodka, rozmowa pedagogiczna na temat ekologii i ochrony środowiska;
 - obchody Święta Pracy i Święta Konstytucji 3-go Maja;
 - Dzień Strażaka – zaproszenie gościa – funkcjonariusza Straży Pożarnej, prelekcja na temat niebezpieczeństw wynikających z zabawy z ogniem oraz profilaktyki powstawania pożarów;
 - Dzień Matki w maju – wykonanie laurek dla mam, dyskusja na temat roli matki w życiu każdego człowieka oraz promowanie postaw szacunku wobec rodziców;
 - Dzień bez papierosa – zajęcia profilaktyczne na temat szkodliwości palenia tytoniu;
 - Dzień Dziecka w czerwcu – impreza plenerowa: konkursy, zabawy, zajęcia kulinarne – grill;
 - Dzień bez samochodu – dyskusja na temat zanieczyszczeń środowiska wynikających z nadmiernego użytkowania pojazdów mechanicznych, burza mózgów na temat alternatyw komunikacyjnych w stosunku do samochodów;
 - Światowy Dzień Krwiodawcy – prelekcja na temat korzyści wynikających z bycia dawcą krwi;

- wizyta w Komendzie Powiatowej Policji w Pruszczu Gdańskim w czerwcu;
- Pierwszy Dzień Lata, obchody Dnia Ojca – wykonanie laurek;
- uroczyste zakończenie roku świetlicowego w czerwcu oraz przywitanie wakacji.

W lipcu 2013 roku 44 dzieci wyjechało na obóz socjoterapeutyczny „Lidzbark 2013”. W tym czasie wychowankowie uczestniczyli w wielu wycieczkach, m.in. do Nidzicy, Szczytna, Mragowa, Ostródy, Olsztyna, Torunia, Mikołajek. Program obozu socjoterapeutycznego skierowany był głównie do dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje problem alkoholowy, niewydolnych wychowawczo i dotkniętych przemocą oraz zagrożonych uzależnieniem i wykluczeniem społecznym. W trakcie zajęć terapeutycznych, prowadzonych podczas trwania obozu, szczególny nacisk położony był na aktywne poznawanie własnej osoby, akceptację siebie, wchodzenia w prawidłowe relacje z innymi ludźmi. Tematyka programu profilaktycznego obejmowała zagadnienia z zakresu treningu koncentracji uwagi, które są niezbędne w procesie uczenia się i rozwoju. Uczestnicy obozu socjoterapeutycznego mieli okazję poznać alternatywne od wyuczonych bądź obserwowanych na co dzień, sposobów spędzania wolnego czasu, kierowania własnym rozwojem, radzenia sobie - w konstruktywny sposób - z sytuacją trudną, bez sięgania po używki bądź patologiczne sposoby reagowania. Jednocześnie podczas zajęć dzieci i młodzież odpoczęły i oderwały się od sytuacji stresujących i patogennych panujących niejednokrotnie w ich domach;

- uroczyste rozpoczęcie roku świetlicowego 2013/2014. Omówienie programu pracy świetlicy – wprowadzenie nowych form i zasad prowadzenia zajęć terapeutycznych;
- obchody tygodnia pisanie listów – październik, wykonanie i wysłanie odręcznie pisanych listów;
- Światowy Dzień Zdrowia – zajęcia profilaktyczne na temat zdrowego trybu życia;
- Dzień Nauczyciela – wykonanie laurek dla wychowawców, dyskusja na temat roli nauczyciela i wychowawcy w kształtowaniu tożsamości;
- obchody Dnia Wszystkich Świętych – wspólne wyjście na cmentarz, sprzątanie grobów, zapalenie symbolicznej świeczki;
- zabawa „Halloween”;
- Dzień postaci z bajek – konkurs plastyczny „Moja ulubiona postać z bajki”;
- Dzień Niepodległości – dyskusja na temat patriotyzmu we współczesnym świecie, wyklejanie mapy Polski;

- Dzień Seniora – spotkanie z seniorami DDP – wspólne zajęcia kulinarne, turniej gry w warcaby, rozmowy na temat postaw szacunku wobec osób starszych;
- Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień – dzień dobrych uczynków i pozytywnych emocji;
- Andrzejki – zorganizowanie wróżb i zabaw andrzejkowych;
- Mikołajki – uczestniczenie w konkursach i zabawach;
- Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka i Dzień Ochrony Praw Dziecka – zajęcia edukacyjne na temat poszanowania godności człowieka, rys historyczny, gry edukacyjne;
- uroczysta kolacja wigilijna z okazji Świąt Bożego Narodzenia, przedstawienie jasełkowe;
- Dzień bez przekleństw – rozmowa pedagogiczna na temat kultury języka, konkursy.

W 2013 roku działalność punktu konsultacyjnego była kontynuowana w formie punktu informacyjnego prowadzonego przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii – Andrzeja Grochowskiego, w siedzibie Urzędu Miasta. Udzielono 30 porad osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin.

W 2013 roku na terenie miasta Pruszcz Gdański przeprowadzono XIII edycję programu profilaktycznego „Odłot”. Program ten realizowały przeszkolone w tym zakresie panie: Danuta Kochman, Anna Hołownia - Chomicka, Izabela Wójkowska, Agnieszka Bugaryn. Programem zostali objęci uczniowie następujących szkół:

I. szkoły podstawowe:

- ZS Nr 2 kl. VI B
- SP Nr 3 kl. V C

II. szkoły gimnazjalne:

- Gimnazjum Nr 1 kl II B

III. szkoły ponadgimnazjalne:

- ZSO i O kl. I TH

Ogółem z udziału w Programie skorzystało 111 uczniów. Program realizowano w drugim semestrze roku szkolnego 2012/2013. Tematy spotkań i sposób ich realizacji były dostosowywane do wieku i potrzeb uczestników. Zajęcia były prowadzone metodami aktywizującymi, wykorzystano filmy edukacyjne. Ze względu na rozbieżność wieku uczestników Programu i dotychczasowy ich udział w innych zajęciach profilaktycznych, istniała

możliwość indywidualnego dostosowania ilości godzin poszczególnych tematów do grupy.

Ponadto w następujących szkołach realizowane były:

- 1) w ZS Nr 2 – w dniach 5 - 6.12.2013 r. program informacyjno – edukacyjny „Kontakt Bus”. Głównym celem programu było ograniczenie wśród dzieci i młodzieży zachowań ryzykownych, przede wszystkim sięgania po substancje psychoaktywne – narkotyki, alkohol i papierosy. W tym programie wzięło udział 203 uczniów gimnazjum i 68 uczniów szkoły podstawowej;
- 2) w SP Nr 3 – warsztaty profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania narkomanii. W tym programie udział wzięło 195 uczniów;
- 3) w ZS Nr 2 – w dniach 26 - 28.11.2013 r. program profilaktyczny uzależnień. W tym programie uczestniczyło 123 uczniów szkoły podstawowej i 74 uczniów gimnazjum;
- 4) w ZS Nr 4 – w dniach 11 - 13.12.2013 r. odbyły się warsztaty profilaktyczne pt. „Zagrożenia i konsekwencje związane z używaniem środków psychoaktywnych i uzależnienia”. W programie tym wzięło udział 140 uczniów klas szóstych oraz 78 uczniów gimnazjum;
- 5) w ZSiO Nr 1 – w dniach 4 - 5.12.2013 r. przeprowadzone były zajęcia profilaktyczne „Narkomania – zagrożenia i konsekwencje”. W zajęciach tych wzięło udział 160 uczniów gimnazjum.

Mieszkańcy Pruszcza Gdańskiego korzystali także z poradnictwa udzielanego przez Gdański Telefon Zaufania na podstawie umowy dotacyjnej. Telefon Zaufania działał w ramach Stowarzyszenia „Polskie Towarzystwo Pomocy Telefonicznej” z siedzibą w Gdańsku. Usługa ta prowadzona była przez specjalistów z różnych dziedzin m.in. psychologów, lekarzy, terapeutów. Były to osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki uzależnień. Pomoc telefoniczna oraz internetowa była udzielana przez cały rok, całodobowo. W 2013 roku z poradnictwa e-mailowego skorzystało 5250 osób, co oznacza około 437 porad miesięcznie (4444 kobiet w tym 489 młodych kobiet oraz 806 mężczyzn w tym 62 młodych mężczyzn). Z poradnictwa telefonicznego skorzystało 3139 osób, co oznacza około 262 porady miesięcznie (1827 kobiet w tym 43 młodych kobiet oraz 1312 mężczyzn w tym 90 młodych mężczyzn). W obu przypadkach w sprawach dotyczących uzależnień zwróciło się o poradę 571 osób, w tym: drogą e-mailową - 433, poprzez rozmowy telefoniczne – 138 w tym, w sprawie narkomanii 31 osób. **Ww. ilości osób nie dotyczą tylko mieszkańców Pruszcza Gdańskiego, ponieważ nie można, ze względu na anonimowość rozmówców, wyodrębnić osób korzystających z pomocy, które pochodzą z naszego miasta.**

Programy dotyczące problematyki uzależnień realizowały również szkoły, a także Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna oraz Centrum Kultury i Sportu w Pruszczu Gdańskim.

W ramach współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi podpisano 11 umów dotacyjnych na zorganizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych uzależnieniami. Umowy te podpisano z 10 organizacjami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Realizowano następujące formy zapewnienia właściwego odpoczynku oraz spędzania wolnego czasu:

- zajęcia sportowe realizowane przez MKS „Czarni” (2 umowy), UKS „Olimpijczyk”, Rugby Club Czarni Pruszcz, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Polskiej Koszykówki Bryza,
- zajęcia edukacyjne realizowane przez Fundację Edukacji i Wspierania Rodziny „Brama”,
- organizacja czasu wolnego, rozwój umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, a także promocja zdrowego trybu życia realizowana przez parafię p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Polski Czerwony Krzyż Zarząd Okręgowy w Gdańsku.

Sprawozdanie opracował:

Miłkowska
Grażyna Miłkowska

BURMISTRZ

Janusz Wróbel
Janusz Wróbel

Pruszcz Gdański, dnia 20 marca 2014 r.

KIEROWNIK REFERATU
Spraw Społecznych

AP
Agnieszka Pastewska-Surdy